

Küslüğün Sınırları ve Barışmanın Fazileti

Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidînâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü:

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَقَاطَعُوا وَلَا تَدَابِرُوا وَلَا
وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا
وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثٍ

Ve an enesin radiyallahu anhu kâle: kâle resûlullâhi sallallahu aleyhi ve selleme lâ tekâta'û ve lâ tedâberû ve lâ tebâğadû ve lâ tehâsedû ve kûnû ibâdellâhi ihvânen ve lâ yehillü li-müslimin en yehcüra ehâhu fevka selâsin.

Müttefekun aleyh.

Bu hadîs-i şerîfi hem İmam Buhârî hem İmam Müslim kitaplarına almışlar ittifak etmişler bu hadîsi seçmişler kendileri. Enes radiyallahuanhden rivayet edilmiş hadîs-i şerîf

Peygamber Efendimiz bize tavsiyelerde bulunuyor.

Buyuruyor ki;

Ve selleme lâ tekâta'û. Birbirinizle ilişkilerinizi kesmeyin. Akrabalar olsun, arkadaşlar olsun, Müslüman kardeşler olsun, komşular olsun, alakaları ilişkileri koparmayın.

Ve lâ tedâberû. Birbirinize sırt çevirmeyin, arka çevirmeyin.

Ve lâ tebâğadû. Birbirinize buğz etmeyin, kızmayınız. Düşmanlık etmeyiniz.

Ve lâ tehâsedû. Birbirinizle hasetleşmeyiniz. Ben onun malına, mülküne, arabasına haset ediyorsun. O senin malına, mülküne, arabana haset ediyor. Haset çok kötü neticelere götürür. Haset de yapmayınız.

Ve kûnû ibâdellâhi ihvânen. Ey Allah'ın kulları, kardeş olun, Allah sizi Kuran-ı Kerîmde kardeş ilan etmiş. Müslümanlar sadece kardeş tir başka bir şey değil. Sadece ve sadece ancak ve ancak kardeştir buyurmuş. Kardeş olun. Ey Allah'ın kulları!

Ve lâ yehillü li-müslimin. Bir Müslümana helal olmaz.

En yehcüra ehâhu fevka selâsin. Kardeşinden küs uzak kalması. *Fevka selâsin.* Üç günden fazla. Bir kardeşinden üç günden fazla efendim ayrı durması, küsmesi manasına helal olmaz.

وَعَنْ أَبِي أَيُّوبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ: اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ هَذَا وَيُعْرِضُ هَذَا
وَخَيْرُهُمُ الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ

Ve ‘an ebî eyyûbin radiyallahu anhu enne resûlullahi sallallahu aleyhi ve selleme gâle.

Ebû Eyyûb El-Ensârî hazretleri ki, İstanbul da kabri olan sahâbî, Resûlullah *sallallahu aleyhi vesellem* efendimizden rivayet etmiş ki, şöyle buyurmuş Peygamber Efendimiz:

Lâ yehillü li-müslimin en yehcüra ehâhü fevka selâsi leyâlin yeltekıyâni fe-yu’ridu hâzâ ve yu’ridu hâzâ ve hayruhümâ ellezî yebdeü bi’s-selâmi.

Bu hadîs-i şerîfi de, İmam Buhârî ve Müslim rivayet etmişler.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz;

Bir Müslümanın, bir Müslüman kardeşine, üç günden ziyade dargın, uzak durması yakışık almaz, üç geceden demiş. *Fevka selâsi leyâlin*. Üç geceden fazla efendim dargın kalması, uzak kalması helal olmaz. *Yeltekıyâni*. İkisi karşılaşırlar. Bu küsmek manasında olduğu buradaki yehcürenin. Yani hicret ediyor, uzak kalmaktan, uzak kalma sözünü söylemiş, manası küsmek yani. *Yeltekıyâni*. İkisi karşılaşıyorlar, uzak kalmak. Yani küsmek olduğunu buradan anlıyoruz. İkisi karşılaşıyorlar. *Feyu'ridu hâzâ*. Bu yönünü bu tarafa çeviriyor. *Ve yu'ridu hâzâ*. Ötekisi de yönünü öbür tarafa çeviriyor. Başlarını çeviriyorlar, birbirlerini görmüyorlar, yani küsler. Ha işte bu helal olmaz.

Ve hayruhümâ. Bu iki kişiden daha hayırlı olanı hangisidir?

Ellezî yebdeü bi's-selâmi. *Esselamu aleyküm* diye küslüğü bırakıp da, selamı ilk verenidir, daha hayırlı olan. Küsmek helal olmaz. Karşılaştıkları zaman birisi başını bu tarafa çeviriyor, ötekisi öbür tarafa çeviriyor. Birbirlerine selam vermiyorlar, küsler, bu helal olmaz.

Bunların ikisinden hangisi daha hayırlı Müslüman?

Arkadaşına selam vereni daha hayırlı Müslüman.

Üçüncü hadîs-i şerîf.

قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ فِي كُلِّ اثْنَيْنِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
وَحَمِيسٍ فَيَغْفِرُ اللَّهُ لِكُلِّ امْرِيٍّ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ
شَيْئًا إِلَّا امْرَأًا كَانَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ
فَيَقُولُ: اتْرُكُوا هَذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا

Ve an hureyrate radiyallahu anhu gâle gâle resûlullâhi sallallahu aleyhi ve selleme

Ebû Hureyre radiyallahuanhden rivayet olunduğu üzere, İmam Müslimin rivayet ettiği bir hadîs-i şerîf bu.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

Tu'radu'l-a'mâlü fî külli's-neyni ve hamsîn.

Her Pazartesi ve Perşembe ameller, icratlar, faaliyetler, yapılan işler, arz olunur.

Nereye?

Allah'a.

Fe-yeğfirullâhu li-küllî'm-riin lâ yüşrikü billâhi şey'en.

Allah'a şerik koşmayan, ortak koşmayan, her mümin kulu Allah affeder. Yani Ya Rabbi! Bunları affedecek misin? Diye arz olunur. Allah, Allah'a şerik koşmayan, müşrik olmayan kulları pazartesi, perşembe affeder.

إِلَّا أَمْرًا كَانَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ فَيَقُولُ:
أُتْرُكُوا هَذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا

Illâ. Şu müstesna. İlle'm-raen kânet beynehû ve beyne ehîhi şahnâu fe-yekûlü: ütrukû hâzeyni hattâ yastalihâ.

Ancak bir kimseyi affetmez ki, Müslümanların içinden. O kimseyle, Müslüman bir kardeşi arasında bir kırgınlık vardır. Dargınlık vardır. Küskünlük vardır. Onu affetmez. Yani bir Müslüman kardeşiyle dargınlığı, küskünlüğü olanı affetmez.

Fe-yekûlü; Buyurur ki; Ütrukû hâzeyni.

Bu ikisini, Ey meleklerim! Benim huzuruma getirmeyin bunları. Bunları kenara koyun. Terk edin bunları. Bana sunmayı bırakın. Bunları benim huzuruma getirmeyin. Bırakın.

Hattâ yastalihâ.

Aralarında barışıp, sulh oluncaya kadar, bunları benim huzuruma getirmeyin, affolsun diye. Bunların isimlerini, amellerini, benim karşıma getirmeyin. Affı. Önce bir barışsınlar, aralarını yapsınlar, öyle buyurur Cenâb-ı Hak.

Ne yapacağız bilmiyorum. Ne yapacağız bizim de kızdığımız, darıldığımız, bir sürü insan var. Hele benim suyum biraz sert. Ben çok darılıyorum, çok çok küsüyorum, çok kızıyorum, çok parlıyorum, çok bağıyorum, çok çağırıyorum, atıyorum, tutuyorum, herkesi kızdırıyorum, herkese kızıyorum, milletvekillerine, bakanlara, reisi cumhurlara, herkese.

Ne olacak benim halim bilmem?

Tabi bu arada da kusurlu gördüğüm Müslümanlara da kızıyorum. Yok, efendim o öyle yapmış, vay efendim bu böyle yapmış diye. Maalesef bize karşı vefasızlık göstermiş olanlara da efendim küskünlüğümüz var. Harem-i şerifte karşılaştık bir talebemle, harem-i şerifte beni görmezliğe geldi, göz göze geldik,

çevirdi başını gitti. Hâlbuki benim darılmam lazım. Benim dövmem lazım. Çünkü ben onun hem hocasıyım, hem büyüğüyüm, hem ben haklıyım, onlar haksız. Ne yapacağız bakalım?

Allah huylarımızı güzel eylesin. Belki haklı sebeplerle, dargınlıkta tabi muhakeme olacak insanlar. Sebebi haklı olanlar belki kurtulur. Ama en iyisi iyi geçinmek, mümkün olduğu kadar Müslümanlarla dargınlaşmamak.

Allahu Teâlâ Hazretleri bize doğru olanı, güzel olanı öğretsin. Onu yapmayı nasip eylesin. Kötü huylardan, kötü hallerden, kötü amellerden korusun. Kötü durumlara düşmekten korusun. Dünya ve ahirette aziz eylesin. Yani kıymetli, izzetli eylesin. İki cihanda mes'ûd ve bahtiyar eylesin. Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin.

Bi-hürmeti esrarı suretil-Fatiha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

